अनुज्ञातश्च रामेण मत्समोऽसीति भारत। कुण्डले रुचिरे चास्तां कर्णस्य सहजे शुभे।
ते अर्थ्यर्थे महेन्द्रेण याचितः स परन्तपः। अमोघया महाराज शक्त्या परमभीमया।
तस्य शक्त्यापगूढस्य कस्माज्जीवेद्धनञ्जयः। विजयो मे ध्रुवं राजन फलं पाणाविवाहितं।
अभिव्यक्तः परेषाञ्च कृत्स्नो भुवि पराजयः। अङ्गा ह्येकेन भीमोऽयं प्रयुतं हन्ति भारत। २२००
तत्समाश्च महेष्वासा द्रोणद्रौणिकृपा अपि। संसप्तकानां वृन्दानि क्षत्रियाणां परन्तप।
अर्ज्जुनं वयमस्मान्वा निहन्यात् कपिकेतनः। तच्चालमिति मन्यन्ते सव्यसाचिवधे कृताः।
पार्थिवाः स भवांस्तेभ्यो ह्यकस्माद्भयते कथं। भीमसेने च निहते कोऽन्यो युध्येत भारत।
परेषां तन्ममाचक्ष्व यदि वेत्थ परन्तप। पञ्च ते भ्रातरः सर्व्वे धृष्टद्युम्नोऽथ सात्यकिः।
परेषां समरे राजन् योधाः सारं बलं मतं। अस्माकन्तु विशिष्टा ये भीष्मद्रोणकृपादयः। २२०५
द्रौणिर्व्वैकर्त्तनः कर्णः सोमदत्तोऽथ वाह्लिकः। प्राग्ज्योतिषाधिपः शल्य आवन्त्योऽथ जयद्रथः।
दुःशासनो दुःसहश्च दुर्म्मुखश्च विशाम्पते। श्रुतायुश्चित्रसेनश्च पुरुमित्रो विविंशतिः।
शलो भूरिश्रवाश्चैव विकर्णश्च तवात्मजः। अक्षौहिण्यो हि मे राजन् दशैका च समाहृताः।
न्यूनाः परेषां सप्तैव कस्मान्मे स्यात् पराजयः। बलं त्रिगुणतो हीनं योध्यं प्राह बृहस्पतिः।
परेभ्यस्त्रिगुणा चेयं मम राजन्नीकिनी। गुणहीनं परेषाञ्च बहु पश्यामि भारत। २२१०
गुणोदयं बहुगुणमात्मनश्च विशाम्पते। एतत् सर्व्वं समाज्ञाय बलाग्र्यं मम भारत।
न्यूनतां पाण्डवानाञ्च न मोहं गन्तुमर्हसि। इत्युक्त्वा सञ्जयं भूयः पर्य्यपृच्छत भारत।
विविंशुः प्राप्तकालानि ज्ञात्वा परपुरञ्जयः।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि यानसन्धिपर्व्वणि दुर्य्योधनवाक्ये चतुःपञ्चाशोऽध्यायः॥ ५४ ॥
॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ अक्षौहिणीः सप्त लब्ध्वा राजभिः सह सञ्जय। किंस्विदिच्छति कौन्तेयो युद्धप्रेप्सुर्युधिष्ठिरः।
॥ सञ्जय उवाच ॥ अतीव मुदितो राजन् युद्धप्रेप्सुर्युधिष्ठिरः। भीमसेनार्ज्जुनौ चोभौ यमावपि न बिभ्यतः। २२१५
रथन्तु दिव्यं कौन्तेयः सर्व्वा विभ्राजयन्दिशः। मन्त्रं जिज्ञासमानः सन् बीभत्सुः समयोजयत्।
तमपश्याम सन्नद्धं मेघं विद्युद्युतं यथा। समन्तात् समभिध्याय ह्यभ्यमाणोऽभ्यभाषत।
पूर्व्वरूपमिदं पश्य वयं जेष्याम सञ्जय। बीभत्सुर्मां यथोवाच तथाऽवैम्यहमप्युत।
॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ प्रशंसस्यभिनन्दंस्तान् पार्थानक्षपराजितान्। अर्ज्जुनस्य रथे ब्रूहि कथमश्वाः कथं ध्वजाः।
॥ सञ्जय उवाच ॥ भीमनः सह शक्रेण बहुचित्रं विशाम्पते। रूपाणि कल्पयामास त्वष्टा धाता सदा विभो। २२२०
ध्वजे हि तस्मिन् रूपाणि चक्रुस्ते देवमायया। महाधनानि दिव्यानि महान्ति च लघूनि च।
भीमसेनानुरोधाय हनूमान् मारुतात्मजः। आत्मप्रतिकृतिं तस्मिन् ध्वज आरोपयिष्यति।
सर्व्वा दिशो योजनमात्रमन्तरं स तिर्य्यगूर्द्ध्वञ्च रुरोध वै ध्वजः। न सज्जतेऽसौ तरुभिः संवृतोऽपि तथा हि माया विहिता भीमनेन।
यथाकाशे शक्रधनुः प्रकाशते न चैकवर्णं न च वेद्मि किन्तु तत्। तथा ध्वजो विहितो भीमनेन बह्वाकारं दृश्यते रूपमस्य।